
Werkwijze LWOO SWV VO 31.02

Ingang per 1-1-2020

Criteria voor leerachterstanden

De wettelijk bepaalde criteria m.b.t. leerachterstanden blijven bepalend in het toekennen van LWOO-middelen. Het intelligentie criterium is komen te vervallen. Een jongere heeft recht op LWOO als hij/zij een leerachterstand heeft van anderhalf tot 3 jaar (DLE tussen 30 en 45 eind groep 8). Het gaat hier om leerprestaties op de volgende vier domeinen:

- Technisch lezen
- Begrijpend lezen
- Spellen
- Inzichtelijk rekenen

Om in aanmerking te komen voor LWOO dient een leerling op het VMBO te zitten en dienen er op minstens twee domeinen de vereiste leerachterstanden te zijn, waarbij minstens één van die domeinen rekenen of begrijpend lezen moet zijn. Voor nieuwkomers geldt daarnaast dat zij één jaar of langer in Nederland dienen te zijn.

Het vaststellen van de leerachterstanden dient met het leerlingvolgsysteem vastgesteld te worden. Adaptieve toetsing is hierbij belangrijk. Kandidaten voor LWOO hebben leerachterstanden. Bij adaptieve toetsing door de basisschool worden toetsen afgenomen die de leerling op basis van zijn eigen leerniveau redelijk zou moeten kunnen maken. Een leerling die qua leerlijn in groep 6 zit, laat men niet een te moeilijke toets van groep 8 maken. Het gebruik van de toets van groep 6 is kindvriendelijker en de score niet alleen betrouwbaarder, maar geef ook meer inzicht in wat een leerling kan. In de wegwijzer PO-VO is afgesproken dat alle PO-scholen adaptief toetsen waar nodig. Adaptieve toetsing blijft ook in de nieuwe werkwijze een belangrijke voorwaarde.

IQ-gegevens

De IQ-gegevens van leerlingen zijn in deze nieuwe werkwijze geen criterium meer voor het al dan niet ontvangen van leerwegondersteunend onderwijs. Het gaat tenslotte om de daadwerkelijke leerachterstanden; daar is ondersteuning voor nodig. Daarmee is de LWOO-toekenning anders dan de wettelijk vastgestelde toelaatbaarheid voor praktijkonderwijs. Daarvoor is het IQ namelijk wel nog steeds een verplicht criterium (IQ 55 t/m 80).

Gezamenlijk hebben we vastgesteld dat er binnen de groep leerlingen die aan de LWOO-criteria voldoen, een kleine groep is waarbij het belangrijk is om wél IQ-gegevens te hebben. Deze gegevens zijn nodig om een goede afweging te maken wel/geen PRO(vangnet). Hiervoor geldt de volgende afspraken:

Leerlingen waarbij IQ belangrijk is (en die dus opgeroepen worden voor IQ-onderzoek indien er geen recente IQ-gegevens zijn), zijn leerlingen:

- die op minstens 2 leergebieden een DLE van maximaal 30 hebben, waarbij 1 van die 2 leerachterstanden bij begrijpend lezen of rekenen dient te zijn, OF
- Waarbij het PO of VO aangeeft te twijfelen tussen VMBO-B en PRO, OF.
- Waarbij de VO-school twijfel heeft of de leerling diplomaerbaar is in 4 jaar

Voor de volledigheid: Bovenstaande geldt voor de zogenoemde 'grijs gebied leerlingen'. Voor leerlingen waarbij het al duidelijk is dat het zeker PRO wordt, gelden de vastgestelde PRO-criteria en afspraken (zie wegwijzer POVO).

Aansluiting met praktijkonderwijs

Door bovenstaande afspraken over leerachterstanden te hanteren, blijft er een goede aansluiting op de wettelijk vastgestelde criteria van het praktijkonderwijs: voor een TLV-PRO dient er sprake te zijn van leerachterstanden die groter zijn dan 3 jaar ($DLE < 30$).

Er zijn leerlingen die in het overgangsgebied tussen LWOO en PRO zitten. De harde grens die getrokken wordt bij DLE 30, is in de praktijk soms minder duidelijk. Het ontwikkelingsperspectief van een jongere wordt namelijk niet enkel bepaald door de leerachterstanden.

Dat is o.a. een reden waarom we met PRO-vangnet werken. Er zijn jongeren die weliswaar *nét* voldoen aan de PRO-criteria, maar waarbij het toch een reële optie is dat ze een VMBO-Basis diploma kunnen halen. Andersom zijn er ook jongeren die op meerdere leergebieden een DLE hebben dat *nét* binnen de LWOO-grenzen valt, maar waarbij het de vraag is of een VMBO-Basis diploma haalbaar is. Soms is praktijkonderwijs passender. In beide situatie valt PRO-vangnet te overwegen. Belangrijk hierbij is te vermelden dat bij een PRO-vangnet het IQ van de betreffende leerling *wél* in kaart moet zijn gebracht i.v.m. de geldende PRO-criteria.

Bij de jongeren die rondom de grens van DLE 30 zitten en waarbij de school twijfelt of LWOO of PRO het meest passend is, dient er altijd overleg te zijn met het praktijkonderwijs. Mocht besloten worden dat voor PRO(-vangnet) gekozen wordt, wordt het BTO vervolgens betrokken voor een aanvraag TLV-PRO.

Tevens zijn dit de casussen die ingebracht dienen te worden bij de gezamenlijke gesprekken van de werkgroep LWOO casuïstiek (zie ook 'IQ-gegevens'). Op basis van de ervaringen in deze gesprekken wordt bekeken of het op termijn mogelijk is deze 'twijfel LWOO-leerlingen' concreter te omschrijven. Jaarlijks bespreken het praktijkonderwijs en het VMBO de 1^e en 2^e jaars PRO-vangnet-leerlingen. Het is raadzaam om de 'twijfel LWOO-leerlingen' hier ook standaard in mee te nemen, ook als uiteindelijk niet voor een vangnetconstructie gekozen is.

Toekenning LWOO-indicatie

Elke school bekijkt bij aanmelding de dossiers van alle leerlingen, dus ook van de leerlingen met leerachterstanden. Op basis van deze screening bepaalt de school zelf welke leerling recht heeft op LWOO. Hierbij blijft de Staatscourant waarin jaarlijks de wettelijk toegestane toetsinstrumenten vastgesteld zijn, leidend.

Werkgroep LWOO Casuïstiek

De werkgroep LWOO Casuïstiek wordt gevormd door alle 9 scholen die LWOO-leerlingen hebben, het PRO en het BTO. Deze werkgroep voert jaarlijks enkele gesprekken en wisselt de volgende zaken uit:

- Het aantal LWOO-leerlingen: op basis van welke informatie is dat bepaald? Eventuele bijzonderheden (bv. forse toe- of afname aantallen) worden toegelicht.
- Casusbespreking van de leerlingen in het 'grijze gebied' / twijfelgevallen.
- De inzet voor deze leerlingen: welke ondersteuning heeft plaatsgevonden?
- De resultaten: gaan leerlingen met een diploma op minimaal het PO-advies van school? Hoe verloopt het met de PRO-vangnet-leerlingen?

De invulling van de gesprekken wordt gezien als een ontwikkelproces. Gestart wordt met een set aan afspraken. Deze afspraken door worden alle deelnemende scholen in de werkgroep onderschreven. Ze worden tijdens het proces geëvalueerd en bijgesteld als dat wenselijk is.

Uitkomst van dit proces over 4 jaar zou moeten zijn dat er gezamenlijk inzicht is hoe elke school omgaat met het ondersteunen van LWOO-leerlingen, welke doelgroepen op scholen zitten en welke thema's op scholen spelen. De verwachting is dat scholen elkaar vanuit die gedeelde beelden beter begrijpen. Na 4 jaar moet op basis van de opgedane inzichten gezamenlijk vastgesteld worden of de geldende afspraak wanneer iemand LWOO-leerling is nog klopt en of de financiële verdeling daarbij passend is.